

θρωπος, εἰς τὴν πλατεῖαν Μεδίνης, πρὸ ὀλίγων μόλις ἐτῶν ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμούς. Θεατόκος τις ἐν τῷ σταθμῷ Πενδίου ἐκλαυσε.

Σήμερον αἱ εἰκόνες ἅπασαι μετηνέχθησαν εἰς τοὺς ναοὺς, οὐχὶ ὁμῶς ἄνευ γογγυσμοῦ καὶ ἀντιστάσεως. Εἰς μέρη τινὰ, ἐνῶ ὁ κτίστης κατέστρεφεν ἅγιόν τινα ἢ ἁγίαν, ὁρμαθὸς γραχιδίων συνώδευε διὰ κραυγῶν ἕκαστον καταπίπτον ἐρείπιον, ὅπως καὶ αἱ χοροὶ τῶν ἀρχαίων τραγωιδῶν ἐξέπεμπον γῶν ἐν ἑκάστῳ στίχῳ διηγήσεως θανάτου.

Ἦτο περίεργον ὄντως ν' ἀκούῃ τις τὰς ἐπιφωνήσεις τῶν διαβωτῶν.

— Πόσον ὠραία ἦτον! ἀνεφώνει καλὴ τις οἰκοδόσποινα ὅλως ἐνθουσιῶσα.

— Νὰ τοῦ κοπῇ ὁ λαιμός! ὑπετονθόρυζε γραῖα ὀργίλη, ἀτενίζουσα τὸν κτίστην καὶ ποιοῦσα τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ.

— Τὸ ἐπ' ἐμοί, φοβοῦμαι ὅτι ἐξ ὅλων αὐτῶν θὰ ἐπέλθῃ κίνδυνος, ἔλεγεν ἄνθρωπός τις προβεβηκὸς τὴν ἡλικίαν.

Ἐν τῇ ἀγορᾷ, Λαζαρόνος τις προὐχώρησε καὶ περαιτέρω. Ὁ ἐκλεχθεὶς δήμαρχος, πειρώμενος νὰ ἐξαλείψῃ τὰς δεισιδαιμονίας τοῦ λαοῦ, ἠθέλησεν ὥστε ἱερεῖς τις, ἐν λευκῇ στολῇ, προηγουμένων δύο λαμπάδων, νὰ μεταβῇ πρὸς ἐξάλειψιν τῶν εἰκόνων. Ἀλλ' ἐξ ἐναντίας ὁ ὄχλος ὠργίσθη ἐρμηνεύσας τὴν διαταγὴν τοῦ δημάρχου ὡς ἱεροσυλίαν. Ἀνάγκη νὰ ἐπαναλάβωμεν τὸ μέγα διοικητικὸν ἀξίωμα, «*Sur-tout pas trop de zèle.*»

Αἱ εἰκόνες ἀφηρέθησαν ἡσύχως ὑπὸ τῆς φρουρᾶς. Καὶ σήμερον οἱ Λαζαρόνοι ἔχουσι τὴν πεποιθήσιν ὅτι οἱ ἅγιοι ἴστανται ἀναπαυτικώτερον ἐντὸς τῶν ναῶν παρὰ ἐκτεθειμένοι εἰς τὰς βραχὰς καὶ τοὺς ἀνέμους, καὶ ὅτι τὴν νύκτα κοιμῶνται ἡσυχοὶ μετὰ τοῦ Ἀγ. Ἰννουαρίου.

Οὕτω πᾶσα πρόνοια λαμβανομένη ὑπὸ τῶν κυβερνητῶν πρὸς ὄφελος τοῦ λαοῦ, ὅσον καὶ ἂν ᾖ δυσάρεστος αὐτῷ κατ' ἀρχάς, δύναται νὰ πραγματοποιηθῇ, ἀρκεῖ μόνον νὰ ἔχῃ ἡ ἐξουσία σταθερότητα καὶ θάρρος.

Α. ΛΙΒΘΗΝΟΠΟΛΟΣ.

## ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ ΡΩΜΗΣ.

Ἐξ ὧν ἀπό τινας ἤδη χρόνου ἐνεργοῦνται ἐν Ῥώμῃ ἀνασκαφῶν, αἱ σπουδαιότεραι εἰσὶν αἱ ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὁχθῆς τοῦ Τιβέρεως ἐκτελούμεναι ἀπὸ τοῦ παρελθόντος χειμῶνος, ἐπιστατούντος τῶν ἑρ-

γῶν τοῦ γενικοῦ Ἐφόρου τῶν ἀρχαιοτήτων Visconti.

Ὅλον τὸ ἐπὶ τοῦ Τιβέρεως ἐκτενόμενον τῆς πόλεως μέρος, ἀρχόμενον ἀπὸ τοῦ ὄρους Ἀδεντίνου καλεῖται *Marmorata*, καθότι ἐνταῦθα ἀπεβιδάζοντο πάλαι ἐκ τῶν πλοίων μάρμαρα ἀκατέργαστα διὰ τὰς οἰκοδομὰς τῆς πόλεως.

Ἀνακαλύψεις τινὲς ἐφείλκυσαν πρὸ πολλοῦ εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο τὴν κοινὴν περιέργειαν. Εὐρέθησαν μάρμαρα μεγίστου ὄγκου· στῆλαι, ἀτελῶς καὶ πρὸς μετακόμισιν μόνον λελαζευμένοι, φέρουσαι τὸ ὄνομα τοῦ ἀποστέλλοντος ἢ τὸ τοῦ παραλήπτου ἢ τὸ ὄνομα τοῦ ἐργοστασίου τῶν λιθοξόων πρὸς ὃ ἀπεστέλλοντο.

Ἄπορον εἶναι πῶς μετὰ τοσαύτας ἀνακαλύψεις σχεδὸν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους, ἤρξαντο ἐπ' ἐσχάτων μόνον ἐν Ῥώμῃ συστηματικαὶ ἀνασκαφαί. Ἡ κυβέρνησις τῆς Ῥώμης δὲν δεικνύει πολὺν ζῆλον εἰς ἐπιχειρήσεις· ἡ ἔλλειψις ἐνεργητικότητος καὶ δραστηριότητος εἶναι ἐν ἐκ τῶν ἐλαχίστων ἐλαττωμάτων τῆς.

Καὶ ὁμῶς τὸ ἀποτέλεσμα τῶν πρώτων ἀνασκαφῶν ὑπερέβη πᾶσαν προσδοκίαν· 493 ὄγκοι διαφόρων μαρμάρων τῆς Ἀφρικῆς καὶ ἄλλων χωρῶν ἀνασκάφησαν τὸν παρελθόντα Μάρτιον· εὐρέθη μάρμαρον πεντακοσίων κυβικῶν ποδῶν· μάρμαρα τῆς Ἑλλάδος λευκὰ ἐξαισίας ποιότητος ἐπωλήθησαν εἰς λιθοξόους τῆς Ῥώμης.

Ὅσοι ἐκ τῶν λίθων τούτων φέρουσιν ἐπιγραφὰς πρόκειται νὰ κατατεθῶσιν ἐν τῷ Μουσείῳ τοῦ Βατικανοῦ· τὸ πλεῖστον δὲ μέρος τῶν λοιπῶν θὰ χρησιμεύσωσιν εἰς στολισμὸν τῶν ἐκκλησιῶν τῆς Ῥώμης, καὶ οἱ ὠραιότεροι αὐτῶν εἰς τὴν τῆς ἀρχαίας καὶ περιφήμου ἐκκλησίας τοῦ Ἀγίου Λαυρεντίου.

Ἐν τῷ χώρῳ τῶν ἀνασκαφῶν, περὶ ὧν ὁ λόγος, ἀνεφάνησαν ἀρχαῖαι προκυμαῖαι εἰς καλὴν κατάστασιν· ἡ κατασκευὴ αὐτῶν, κατὰ τοὺς ἐπιστήμονας, ἀνάγεται εἰς τὸν πρῶτον αἰῶνα μ. Χ.

Λίθοι μεγάλοι φέροντες ὅπας μαρτυροῦσιν ὅτι ἐχρησίμευον εἰς τὰ ἀπόγεια τῶν πλοίων· ἐκ τῆς θέσεως δὲ αὐτῶν εἰκάζεται ὅτι ὁ Τίβερις πρὸ χιλιᾶδων ἐτῶν τὴν αὐτὴν ἔχει τῶν ὑδάτων του στάθμην.

(Ἐκ τῆς «*Univers Illustrée*»  
φυλλ. τοῦ Ὀκτωβρίου 1868.)